

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ A SIBIULUI

ABONAMENTUL:

Pe un an: 25 lei
Cont nr. 45.10.4.09.2

ARTICOLELE ȘI CORRESPONDENȚA

se adresează REDACȚIEI Telegrafului Român,
Sibiu, str. 1 Mai nr. 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază.

Ciitorii din străinătate se pot abona prin ILEXIM

— serviciul export-import presă — Calea Griviței
nr. 64—66, P.O.B. 2001 telex 011226 — București.

Învățătura creștină ortodoxă despre stat

Sfânta noastră Biserică Ortodoxă învață că statul, care înseamnă o societate organizată, este voit și rînduit de bunul Dumnezeu în planul Său cu lumea și cu omul. Ca atare, statul are un rost și o funcție (rol) utile și bine definite în cadrul vieții omenești de obște. Căci omul a fost zidit de către Dumnezeu ca o ființă sociabilă; de aceea, el nu se poate dezvolta și desăvîrși decît într-o societate bine organizată.

Statul este chemat ca — prin întocmire, așezăminte și legi întemeiate pe principiul umanității și al dreptății — să rînduiască (întocmească) și să ocrotească viața cinstită (corespunzătoare demnității și destinației omului), drepturile și libertățile firești ale tuturor cetățenilor din cadrul lui, fără să facă nici un fel de deosebire între ei. De asemenea, statul are rostul și funcția de a pune la îndemîna lor (a cetățenilor) toate mijloacele necesare și potrivite pentru luminarea, creșterea și ocrotirea însușirilor și puterilor (capacităților) cu care i-a înzestrat Dumnezeu. Cu alte cuvinte, statul este dator să facă cu putință cetățenilor pe care îi încadrează, desfășurarea la maximum a zestrei lor native (din naștere) pînă la dăltuirea — în ființa lor — a unei personalități umane mature și pozitiv creatoare. În felul acesta, fiecare cetățean devine un factor activ de propășire și de urcare a statului pe culmi de civilizație și cultură.

De unde rezultă că datoria statului este să se îngrijească de promovarea (înflorirea și apărarea) binelui obștesc, oferind — totodată — fiecărui cetățean cadrul și climatul corespunzătoare unei vieți de respect reciproc, de încredere reciprocă, de colaborare rodnică și de pace adînc stătătoare, pentru ca aceștia (cetățenii) să se poată bucura din plin de roadele binecuvîntate ale muncii lor.

Iată de ce Sfînta Scriptură spune clar și răspicat: „Tot sufletul să se supună înaltelor stăpîniri, căci nu este stăpînire decît de la Dumnezeu; iar cele ce sînt de Dumnezeu sînt rînduite. Pentru aceea, cel ce se împotrivesc stăpînirii se împotrivesc rînduiei lui Dumnezeu. Iar cei ce se împotrivesc își vor lua osîndă. Căci dregătorii nu sînt frică pentru fapta bună, ci pentru cea rea. Voiești, deci, să nu-ți fie frică de stăpînire? Fă binele și vei avea laudă de la ea. Căci ea este slujitoare a lui Dumnezeu spre binele tău. Iar dacă faci rău, teme-te; căci nu în zadar poartă sabia, pentru că ea este slujitoare a lui Dumnezeu și răzbunătoare a miniei Lui asupra celui ce săvîrșește răul. De aceea, este nevoie să vă supuneți, nu numai pentru minie, ci și pentru conștiință” (Rom. 13, 1—5). Dacă Dumnezeu l-a făcut pe om ființă sociabilă, atunci este firesc și logic ca El să fi așezat și ordinea (rînduiala) în cadrul vieții omenești. De unde rezultă clar că cei ce se îngrijesc de ordine reprezintă ceva tot de la Dumnezeu! Bineînțeles, nu este vorba aici — în concret — despre anume persoane, ci este vorba despre autoritate sau așezămînt în general, ca element cu totul indispensabil vieții obștești!

De aceea, Sf. Apostol Petru ne îndeamnă: „Supuneți-vă, pentru Domnul, oricărei orînduiei omenești, fie împăratului, fiindcă este stăpînitor peste vii, fie dregătorilor, ca unora ce sînt trimiși de el spre pedepsirea făcătorilor de rele și spre lauda făcătorilor de bine; căci așa este voia lui Dumnezeu, ca voi, prin faptele voastre cele bune, să închideți gura celor fără cunoștință și fără minte” (I Petru 2, 13—15). În fond și în fapt, Sf. Apostol Petru învață același lucru ca și colegul său, Sf. Apostol Pavel: Statul trebuie respectat ca unul ce reprezintă cadrul organizatoric care pro-

(Continuare în pag. 3)

Modelul desăvîrșit de rugăciune: „Tatăl nostru”

Sfînta noastră Biserică are rugăciuni potrivite fiecărui prilej din viața creștinului. Dar modelul desăvîrșit de rugăciune, și în orice prilej, este „Tatăl nostru”, pe care Mîntuitorul Iisus Hristos a dat-o Sf. Apostoli și nouă tuturor, numindu-se, pentru aceasta, și „rugăciunea domnească”.

„Deci voi — ne învață Mîntuitorul — așa să vă rugați: Tatăl nostru, care ești în ceruri, sfîntească-se numele Tău; vie împărăția Ta; facă-se voia Ta, precum în cer așa și pe pămînt. Pîinea noastră cea de toate zilele dă-ne-o nouă astăzi; și ne iartă nouă greșelile noastre, precum și noi iertăm greșiților noștri; și nu ne duce pe noi în ispită, ci ne izbăvește de cel rău. Că a Ta este împărăția și puterea și mărirea în veci. Amin!” (Matei 6, 9—13).

Și așa să ne și rugăm!

În Sf. Scriptură, rugăciunea „Tatăl nostru” este cuprinsă în „Predica de pe munte”, unde sînt redată și multe alte învățături privind buna îndrumare a vieții noastre creștinești. Ea ne îndreaptă gîndul către Tatăl tuturor, ne învață să-l preamărim pe Dumnezeu prin viața noastră aleasă, să cerem așezarea împărăției Lui și pe pămînt, să se plinească voia Lui în lumea noastră, să ne învrednicim, pe urma milei Sale, de hrana cea de toate zilele și de iertarea greșelilor zilnice, să ne ajute în frîngerea ispitelor de tot felul și în lupta împotriva celui rău. Căci numai El, Dumnezeu, ne poate fi de ajutor în toate acestea, El avînd toată împărăția și puterea și slava în veci.

În primul rînd, în această rugăciune Mîntuitorul Iisus Hristos ne arată că Dumnezeu este Tatăl

nostru, Tatăl tuturor pămîntenilor. Deci noi sîntem fiii Lui. Dar, între noi, toți pămîntenii sîntem frați și trebuie să dovedim o purtare din dragoste frățească. Dacă ne-am pătrunde de iubirea Tatălui și de cea frățească, mult bine am putea înfăptui în lumea noastră.

În chemarea din rugăciunea „Tatăl nostru” ni se mai arată că El este „în ceruri”; ceea ce nu vrea să spună că Dumnezeu este în cerul înstelat văzut de ochii noștri. El este într-un „cer” spiritual, într-un alt plan de existență încărcat de bucurii sufletești. El ne cheamă și pe noi să gustăm din aceste negrăite bucurii, să ne învrednicim de trăirea lui Dumnezeu, să fim sub ocrotirea și îndrumarea Lui în calea vieții, să-l căutăm pe Dumnezeu cu credință tare, cu inimă curată și cu dragoste puternică.

După ce am chemat ajutorul lui Dumnezeu ca să fim cu El, în „cer”, Mîntuitorul ne încredințează că îi putem adresa și cereri de trebuință pentru viața noastră sufletească și trupească.

Întîia cerere este: „Sfîntească-se numele Tău.” Știm doar că nu numai numele lui Dumnezeu este sfînt, dar că Dumnezeu este sfîntenia însăși, că nimenea și nimic nu este asemenea Lui în sfîntenie. Dar tocmai avînd această cunoștință despre sfîntenia neajunsă a lui Dumnezeu se naște în noi îndemnul spre purtare aleasă, spre o viață în evlavie și sfîntenie cît mai apropiată de aceea a Tatălui ceresc. De aceea și cerem ca Dumnezeu să sprijinească, cu harul Său, acest îndemn; să sprijinească pașii noștri, gîndurile noastre, faptele și vorbele noastre întru premărirea Lui în fiecare clipă și înaintea tuturor credincioșilor. Să ne ajute

(Continuare în pag. 2)

Sfinții Apostoli Petru și Pavel

Prin „sfinți”, în înțelesul prezent, înțelegem pe acei creștini pe care pentru viața lor morală superioară după voia lui Dumnezeu și luptele și lucrarea lor pentru credință, Biserica îi propune credincioșilor spre cinstire și imitare. Cele dintîi sărbători, închinare sfinților, erau cele ale martirilor, care suferau cu bărbăție și statornicie pentru credință, chinurile cele mai mari, ba chiar și însăși moartea. În tot anul se serba ziua morții sau adormirii lor întru Domnul.

Încă din sec. IV în documente dăm de sărbătoarea Sf. Petru și Pavel. De la Sf. Ioan Hrisostom, Sf. Leon cel Mare, Petru Chrisologul († 450) și Maxim, ep. de Turin (a II jum. a sec. V), avem cuvîntări despre Petru și Pavel.

Sf. Petru — originar din Vitsaida Galileii, fiul lui Iona și fratele mai mare al lui Andrei celui dintîi chemat, se numea Simon pînă ce Domnul Hristos îi schimbă acest nume în Chifa sau Petru. Făcînd cunoștință cu ideea mesianică, a devenit un zelos adept al ei și primul l-a numit pe Iisus „Hristos”, Fiul Dumnezeului celui viu, el fiind un fel de purtător de cuvînt al Apostolilor. Biserica lui Hristos s-a fondat pe credință, tare ca piatra în dumnezeirea Mîntuitorului Hristos, mărturisită și de Petru (Matei 16, 17—19). După pogorîrea Sf. Duh asupra apostolilor, Sf. Ap. Petru e cel dintîi care vestește poporului celui uimit pe Iisus cel răstignit și înviat. Fiind tras la răspundere pentru aceasta, el s-a apărat cu bărbăție pe sine însuși, învățătura ce o vestea și pe ceilalți apostoli. Din Ierusalim, Petru a mers să vestească Evanghelia în Antiohia, Pont, Galatia, Capadokia, Bitinia și la Roma, unde, la porunca împăratului Nero, a fost răstignit în anul 67, iunie 29.

Petru a rugat ca să fie răstignit cu capul în jos, dorind să arate deosebirea între chinurile sale și

cele ale Învățătorului său dumnezeiesc. Sf. Petru a fost unul din cei trei apostoli, pe care Iisus-Domnul nostru i-a făcut martori ai mării Sale dumnezeiești pe muntele Taborului.

Sf. Ap. Petru n-a putut activa 25 ani la Roma cum se mai susține încă, fiindcă în anul 50 d. Hr. de pildă Petru a participat la Sinodul apostolic din Ierusalim, iar răstignit n-a putut fi mai tîrziu de anul 68 d. Hr.

Din predica Sf. Ap. Petru ne-au rămas scrise două epistole, făcînd parte din Noul Testament la grupa „Epistole sobornicești”, mult folosite de creștinii noștri.

Sf. Ap. Pavel a predicat creștinismul printre păgîni în sec. I, pentru care fapt s-a mai numit și „apostolul neamurilor”. Pavel s-a născut dintr-o familie de iudei bogați, apărători aprigi ai legii lui Moise, făcînd parte din tagma fariseilor. A primit o educație strălucită în școala lui Gamaliil, de la vîrsta de 13—33 ani. Aici, el a studiat nu numai legea lui Moise, cu tîlcuirea talmudică, ci și literatura păgînă, îndeosebi greacă, însușindu-și în același timp și o meserie practică și anume aceea de făuritor de corturi. După F. V. Farar, el s-ar fi născut în primii zece ani ai erei noastre creștine.

La început, Saul a fost un adept înfocat al legii lui Moise, din care pricină era vădit pornit împotriva celor ce recunoșteau drept Mesia pe un oarecare învățător din Nazaret. În îndîrjirea sa împotriva creștinilor a ajuns pînă acolo că a pornit o prigoană împotriva lor, în care scop a plecat odată spre Damasc. În drum spre Damasc și în Damasc, în chip minunat s-a încreștinat, primind numele de Pavel. Din acest moment, el se schimbă total prefăcîndu-se — cum zice Fer. Augustin — „din lup în miel, din persecutor înfocat, într-un

(Continuare în pag. 2)

Modelul desăvîrșit de rugăciune: „Tatăl nostru”

(Urmare din pag. 1)

să fim asemenea unor făclii luminoase tuturor celor din jurul nostru, ca și ei să-l preamărească pe Dumnezeu, cum citim și în Sf. Scriptură: „Așa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, încît să vadă faptele voastre cele bune și să slăvească pe Tatăl vostru cel din ceruri” (Matei 5, 16).

În a doua cerere: „Vie împărăția Ta”, ne arătăm dorința ca și între noi să se sălăsluiască împărăția lui Dumnezeu, împărăția bunătații, păcii, sfințeniei, dreptății, ca să putem duce o viață din ce în ce mai desăvîrșită, nădăjduind astfel dobîndirea celei veșnice.

În al treilea rînd, cerem să se facă voia lui Dumnezeu: „Facă-se voia Ta, precum în cer așa și pe pămînt.” Zilnic cerem ajutorul lui Dumnezeu spre împlinirea voii Lui și pe pămînt, așa cum aceasta se împlinește neîncetat în ceruri de către sfinții îngeri. Deci nu voia noastră, ci voia lui Dumnezeu să se facă. Așa vrea Dumnezeu însuși. Și El știe mai bine decît noi ce este și ce nu este spre folosul și mîntuirea noastră.

„Pîinea noastră cea de toate zilele dă-ne-o nouă astăzi”, este *a patra* cerere din rugăciunea „Tatăl nostru.” Cererea aceasta privește viața noastră în întregul ei; cerem de la Dumnezeu pîinea cea pentru suflet, cuvîntul Lui, și pîinea cea care hrănește trupul nostru. Căci „nu numai cu pîine va trăi omul, ci cu tot cuvîntul care iese din gura lui Dumnezeu” (Matei 4, 4). Dar nu cerem să ne dea această hrană fără să ostenim întru cîștigarea ei; cerem să binecuvînteze munca noastră, ostenele noastre, ca rodul muncii noastre să fie spre folosul tuturor semenilor noștri, spre binele poporului nostru și al întregii omeniri. Iar zicînd „dă-ne-o nouă astăzi”, înțelegem că zilnic să muncim, neîncetat să ne rugăm, ca în fiecare moment să putem fi vrednici de pîinea lui Dumnezeu pentru trupul și pentru sufletul nostru.

În al cincilea rînd, cerem: „Și ne iartă nouă greșelile noastre, precum și noi iertăm greșelile noștri.” Toți greșim și față de Dumnezeu și față de semenii noștri. De aceea toți sîntem datori să iertăm unul altuia și să cerem iertare de la Dumnezeu. Călcăm voia lui Dumnezeu, cădem în păcat și, fără iertare de la Dumnezeu, ne arvinim osîndă veșnică. Dacă ne căim, Tatăl ceresc ne iartă; El ne iartă însă în măsura în care și noi iertăm aproapelui nostru. Și aceasta pe bună dreptate. În alt loc, Mîntuitorul Hristos ne grăiește: „De veți ierta oamenilor greșelile lor,

ierta-va și vouă Tatăl vostru cel ceresc. Iar de nu veți ierta oamenilor greșelile lor, nici Tatăl vostru nu va ierta greșelile voastre” (Matei 6, 14—15). Firește, nu trebuie să nădăjduim la nesfîrșit în iertarea păcatelor, ci mai stăruitor să cerem ajutorul lui Dumnezeu în lupta împotriva păcatelor.

În cererea a șasea, tocmai acest lucru îl facem, zicînd: „Și nu ne duce pe noi în ispită” — nu că Dumnezeu ne-ar „duce” în ispită, ci ca Dumnezeu să ne ferească de ispită, să ne scape de ea, să ne ajute să ieșim biruitori din încercarea ispitelor. Ispita e o atracție spre păcat. Biruința împotriva ispitei o dobîndim numai dacă ne angajăm toate puterile în lupta aceasta și dacă avem darul lui Iisus Hristos, harul Său care ne întărește.

Este de știut că creștinul se călește în lupta cu ispita, așa cum se călește fierul în foc. Dar numai dacă înfrînge ispita prin luptă dîră și ajutat de harul dumnezeiesc. În acest înțeles citim în Sfînta Scriptură: „Fericit este bărbatul care rabdă ispita, căci, lămurit făcîndu-se, va lua cununa vieții, pe care a făgăduit-o Dumnezeu celor ce îl iubesc pe el” (Iacov 1, 12).

„Ci ne izbăvește de cel rău”, cerem în al șaptelea rînd de la Dumnezeu; îi cerem să ne stea aproape, cu darurile și cu ajutorul Său, în lupta pe care o avem de dus împotriva diavolului, împotriva a tot răul care primejduiește viața noastră sufletească și trupească. „Cerem ca Dumnezeu să ne izbăvească nu pentru că nu trebuie să fim și noi atenți și să ne străduim de a nu cădea în cursele răutății și de a fi biruitori asupra răului, ci pentru că socotim că strădania noastră are rezultate sigure dacă e întărită prin darul lui Dumnezeu” — cum spune un Ierarh al nostru.

Rugăciunea „Tatăl nostru” se încheie cu cuvinte de preamărire: „Că a Ta este împărăția și puterea și slava în veci. Amin!” În ele aflăm încredințarea că Dumnezeu ne învrednicește de ceea ce îi cerem cu nădejde curată, pentru că El împărătește peste toate și în toate, că El este vistieria tuturor bunătaților. Dumnezeu pe nimeni nu îl rușinează în nădăjduirea sa. Dar și creștinul trebuie să ceară numai ceea ce îi este de folos spre a sa mîntuire și spre mîntuirea semenilor săi. Să împlinească voia lui Dumnezeu spre binele său, spre binele fraților săi, spre binele tuturor credincioșilor. Aceasta o și făgăduiește el prin cuvîntul „amin” — așa să fie.”

D. Călugăr

Sfinții Apostoli Petru și Pavel

(Urmare din pag. 1)

vestitor neobosit al Evangheliei, învățător și apostol al popoarelor”. Predicînd creștinismul, Pavel a cutreierat toată Asia, Spania, Britania și Italia, dar personalitatea lui, ca și aportul său la răspîndirea evangheliei sînt cu anevoie de redat.

De la Sf. Ap. Pavel ne-au rămas 14 epistole, scrise cu diferite ocazii și în timpuri diferite, care exprimă concepția religioasă și morală a marelui apostol, dar care oglindesc totodată starea religios-morală a lumii din acele timpuri. Din ele emană în același timp grija neobositului Apostol pentru propovăduirea și păstrarea nealterată a învățăturii creștine.

Sf. Apostol Pavel a cutreierat o bună parte a lumii cunoscute pe atunci, vestind Evanghelia, întemeind biserici, luptîndu-se cu mii de pericole și cu felurite necazuri. Pentru zelul său neobosit a

fast închis de două ori la Roma, în a doua detențiune fiind condamnat la moarte de împăratul Nero, tăindu-i-se capul și cîștigînd în aceeași zi ca și Sf. Ap. Petru cununa neveștejată a martirajului.

Din tradiția ce s-a păstrat pînă la noi, aflăm că Sf. Ap. Pavel era mic de statură, cu umerii rotunzi, puțin adus de spate, nasul acvilin, părul rar, barba rotundă plină, fața palidă, vorbirea dulce-captivantă, mișcările vii și cu demnitate. Viu pentru noi înșă este chipul său spiritual, uriașă sa personalitate religios-morală, sfințenia vieții sale.

Cinstindu-i pe sfinți, întru care la loc de frunte stau Sf. Apostoli Petru și Pavel, noi preamărim pe Dumnezeu care e cauza sfințeniei lor și care ne ajută și pe noi în a pași pe urmele sfinților.

Pr. C. Pistru

Încreștări

Post Festum...

„Biruit-a gîndul”...

După îndelungi și laborioase preliminarii, s-au restaurat, în sfîrșit, temeliele vechii eparhii a Alba Iuliei.

S-au îndeplinit toate formele legiuite și s-au desfășurat toate ceremoniile tradiționale, cu care prilej s-au evocat paginile zbuciumatului trecut, s-au adus elogiul și s-au dat de cei competenți îndemnuri și directive luminoase.

Această strălucită *restauratio in integrum* — pilduitoare confirmare a adagiului popular, „dreptatea nu moare niciodată” — aduce cu sine moștenirea unui trecut de luptă, de afirmare, de mari idealuri, de grele lovituri și de viguroase renașteri: generoase izvoare de apă vie, care pot forma temelia de granit a noii Episcopii ortodoxe de Alba Iulia.

Prin aceste moșteniri scumpe — o icoană fidelă a istoriei românilor din Transilvania — ctitoria

de la Alba Iulia se detașează, ocupînd un loc aparte, specific ei.

Istoria bimilenară a Albei Iulii — cel mai vechi oraș din țară — încărcată de fapte și de evenimente epocale, îi dă un cadru deosebit, un prestigiu excepțional și o mare răspundere: o datorie imperioasă de a-și urma drumul său.

Marile transformări structurale ale vremii noastre deschid orizonturi noi de afirmare și crează obligații, în armonie cu noile imperative: un mare cadru de viguroasă prezență permanentă.

Idealurile de totdeauna ale neamului nostru, apostolatul specific Bisericii noastre și încadrarea în poruncile unei prezențe vii și active ale unei acțiuni istorice, științifice și educativ-culturale, sub diverse forme și aspecte, completează vastul orizont, dau un conținut pregnant misiunii și deschid vaste perspective.

Nunc facta...

Ion Berciu

Împlinirea poruncilor dumnezeiești (I)

Din Sf. Evanghelie învățăm că există două trepte, două grade ale vieții creștine: una a păzirii poruncilor, necesară și obligatorie pentru toți credincioșii spre cîștigarea mîntuirii și a vieții veșnice, și a doua, a sfaturilor evanghelice, neobligatorie pentru toți decît pentru cei care au o deosebită chemare pentru o viață creștină mai desăvîrșită. Prima treaptă se referă la ținerea celor 10 porunci ale Decalogului, cea de-a doua treaptă deschide o cale de viață creștină excepțională pe care o urmează cei ce se angajează la împlinirea sfaturilor evanghelice:

— Sărăcia de bună voie, ascultarea și fecioria, toate avînd temeuri în viața și învățăturile Mîntuitorului și ale aleșilor Săi care s-au nevoit cu acestea.

Ne vom referi în continuare asupra importanței celei dintîi, adică a împlinirii poruncilor dumnezeiești, dar vom încerca să arătăm legătura care este între cele două trepte ale vieții creștine care nu sînt rupte una de alta ci se întrepătrund. Putem spune că toți sîntem chemați la desăvîrșirea vieții creștine, deoarece pe toți ne cheamă Mîntuitorul Hristos: „Cel ce voințe să vină după Mine, să se lepede de sine să-și ia crucea sa și să-mi urmeze Mie” (Matei 10, 24), iar în altă parte: „Fiți dar voi desăvîrșiți, precum Tatăl vostru Cel din ceruri desăvîrșit este” (Matei 5, 48).

Poruncile lui Dumnezeu, cuprinse în Decalogul Vechiului Testament, reprezintă voia lui Dumnezeu exprimată în formele imperative, adresate voinței libere ale credinciosului. Cu adevărat noi sîntem liberi să împlinim poruncile lui Dumnezeu, dar sîntem conștienți că libertatea noastră implică răspundere pentru ce facem, implică obligația copiilor de-a face voia cea bună a părinților, care-i îndeamnă să nu facă răul și să împlinească binele.

Sfinții Părinți spun că poruncile sînt un mod de întrupare, de pogorîre a lui Dumnezeu și de apropiere a Lui de om și de ridicare a credinciosului în planul vieții divine.

„Domnul e ascuns în poruncile Sale”, spune Marcul Ascetul. Deci pe măsura ce noi împlinim poruncile dumnezeiești, noi îl cunoaștem pe Dumnezeu. „Cine are poruncile mele — zice Mîntuitorul în Evanghelia Sf. Ioan — și le păzește, acela este care mă iubește, iar cine mă iubește pe mine, iubit va fi de Tatăl meu și-l voi iubi și eu și mă voi arăta lui” (Ioan 14, 21).

Așadar, în cele religioase, în cele ale credinței, există o mare deosebire între cunoașterea teoretică, intelectuală a lui Dumnezeu și cunoașterea lui Dumnezeu prin împlinirea poruncilor Lui, prin împlinirea voii Lui. Cunoștințele despre Dumnezeu premere trăirii poruncilor Lui, dar dacă nu ne conduc la împlinirea voii Sale, atunci rămînem la acea credință, despre care Sf. Ap. Iacob zice: „Credința fără fapte e moartă” (Iacob 2, 17), sau într-un fel și „dracii cred dar se înfioară” (Iacob 2, 19), însă nu împlinesc voia dumnezeiască.

Ne întrebăm nu cumva poruncile lui Dumnezeu sînt cu totul exterioare credinciosului, nu apar ca o constrîngere din afară? Să nu ucizi, să nu furi, să nu minți, să nu-ți batjocorești părinții și altele — sînt întîlnite în toate legiurile, în toate religiile din cele mai vechi timpuri ale antichității. Universalitatea lor ne dovedește că credinciosul din totdeauna le-a considerat necesare și obligatorii ființei și vieții lui. Ele au ocrotit conștiința umană și au ajutat-o ca întotdeauna și peste tot să osîndească răul, păcatul, ca fiind împotriva firii și societății umane și au stimulat, prețuit și ajutat binele, adevărul, cinstia și omnia să se dezvolte, să crească spre bucuria și fericirea vieții omenești. Poruncile dumnezeiești au găsit întotdeauna adăzirea năzuințelor bune ale conștiinței morale, a legii morale naturale din inima credinciosului. Mai mult, ele au ajutat conștiința ca să deosebească între bine și rău, au ajutat-o să nu se degradeze, să nu se pervertească de-a nu mai deosebi între bine și rău.

Creștinismul, prin mesajul divin al Mîntuitorului Hristos, a desăvîrșit poruncile legii vechi. „N-am venit să stric legea, ci s-o împlinesc, s-o desăvîrșesc”, zice Mîntuitorul la începutul predicii de pe munte. Plinirea sau desăvîrșirea constă în interiorizarea poruncilor legii, prin unificarea tuturor în legea iubirii lui Dumnezeu și a semenilor și totodată a dat sprijinul și puterea necesară credincioșilor de-a putea împlini poruncile prin harul lui Dumnezeu.

Pr. F. C.

Învățătura creștină ortodoxă despre stat

(Urmare din pag. 1)

movează ordinea și propășirea vieții obștești! De aceea, supunerea față de el însemnează împlinirea a ceea ce este „voia lui Dumnezeu”.

Grăitor, edificator și concludent este faptul că Sf. Apostol Pavel îl îndeamnă pe ucenicul său Tit (episcop) cum să-și învețe credincioșii pe care-i păstorește, despre *atitudinea* pe care trebuie s-o aibă față de autoritățile de stat: „Adu-le aminte să se supună stăpînirilor și dregătorilor, să asculte, să fie gata la orice lucru bun” (Tit 3, 1). De asemenea, pe celălalt ucenic al său Timotei (episcop), îl agraiește în scris: „Vă îndemn deci, înainte de toate, să faceți cereri, rugăciuni, mijlociri, mulțumiri, pentru toți oamenii, *pentru conducători și pentru toți care sînt în înalte dregătorii*, ca să petrecem viață pașnică și liniștită întru toată cuvioșia și buna cuviință, căci acesta este *lucru bun și primit înaintea lui Dumnezeu*, Mîntuitorul nostru” (I Tim. 2, 1—3).

În ceea ce privește *datoria supunerii față de stat*, desprindem mai multă deslușire și orientare din episodul biblic de la Matei 24, 51—52; Ioan 18, 10—11: Apostolul Petru scoate sabia pentru a lovi în cei ce veniseră — cu oaste romană — să prindă pe Mîntuitorul. Atunci Domnul nostru Iisus Hristos îi poruncește: „Întoarce sabia ta la locul ei, că toți cei ce scot sabia, de sabie vor pieri.” Găsindu-se în fața ostașilor romani; de aceea nu era cazul să facă uz de forță împotriva lor! Ceea ce ar fi însemnat nesupunere față de stăpînirea de stat și vrăjmășie împotriva acesteia!

Avînd în vedere rolul și funcția lui, arătate mai sus, *cetățeanul are anumite îndatoriri față de stat*, adică DATORII CETĂȚENEȘTI-PATRIOTICE. Acestea sînt următoarele:

1. *Iubirea față de Patrie și față de poporul din care facem parte.* Biserica noastră Ortodoxă învață că neamul (poporul) este rod al acutului dumnezeiesc al creației, precum și că neamul (poporul) face parte din ordinea firească a creațiunii. De aceea, tot ceea ce constituie atitudine pozitivă față de neam (popor) însemnează împlinirea a ceea ce Dumnezeu voiește în legătură cu această realitate creată de El! Insuși Mîntuitorul a dat precădere celor de un neam cu El după trup față de celelalte neamuri

(Matei 14, 24—25). A poruncit Sf. Săi Apostoli ca propovăduirea la toate neamurile s-o înceapă de la Ierusalim (Luca 24, 47; F. Ap. 1, 8). De asemenea, la primele Rusalii creștine, Sf. Apostoli au vorbit *în limba fiecăruia* (F. Ap. 2, 1—11). Ori, prin aceasta consfințește dreptul fiecărui neam (popor) la *specificul său*!

2. *Supunerea și ascultarea față de ocîrmuitorii și legile statului* (Rom. 13, 1—5; I Petru 2, 13—15). În privința aceasta, este deosebit de grăitor și de concludent faptul că Mîntuitorul s-a supus chiar judecății nedrepte a procuratorului roman Pilat, dîndu-ne — prin aceasta — pildă de supunere datorată autorităților statului.

3. *Munca conștiințioasă pentru sporirea binelui obștesc*, ca: îndeplinirea — cu înaltă conștiințiozitate și spirit de răspundere — a îndatoririlor legate de chemarea fiecărui cetățean în cadrul statului, participarea înțeleaptă și constructivă la treburile publice, plata impozitelor ș. a. În acest sens, Sf. Apostol Pavel ne îndeamnă: „Dați deci tuturor cele ce sînteți datori: celui cu darea, dare; celui cu vama, vamă; celui cu teama, teamă; celui cu cinstea, cinste” (Rom. 13, 7). Insuși Domnul nostru Iisus Hristos s-a conformat datoriei de a plăti dările (vezi Matei 17, 25—27).

4. *Rugăciuni pentru sănătatea ocîrmuitorilor de stat* (I Tim. 2, 1—2), *pentru înflorirea țării și ferirea ei de dușmani*.

5. *Apărarea țării* — chiar cu prețul vieții — în timp de război (asupra acestei îndatoriri vom reveni în articolul următor).

În concluzie finală: Aceasta este învățătura creștină ortodoxă despre stat și despre îndatoririle față de el. În această perioadă de și mai susținut și mai intens avînt al poporului nostru pentru desăvîrșirea vieții celei noi din Patria noastră scumpă, ne simțim și mai mult obligați în conștiință să fim nu numai buni fii ai Bisericii noastre strămoșești, ci și *tot mai loiali și mai vrednici fii ai Patriei noastre*, contribuind — fiecare la locul nostru de muncă — la neconținută ei înflorire!

C. Sirbu

Alexandru Odobescu

S-au împlinit la finea anului trecut 80 de ani de la moartea marelui scriitor român Alexandru Odobescu (născut 1834, mort 1895). A făcut studii secundare la „Sf. Sava” în București și facultatea de litere la Paris. Revenit în țară, Alexandru Odobescu a fost numit în Comisia documentară a Monumentelor de Artă veche de la București. În 1861 ajunge director general al Ministerului Cultelor și Instrucțiunii Publice, iar în 1862, sub Cuza Vodă, chiar ministru. În calitate de ministru a reorganizat învățămîntul secundar pe baze noi și mai temeinice. Tot în acest timp a scris „*Istoria lui N. Bălcescu*”.

În 1867 a fost trimis în calitate de comisar al României la expoziția din Paris, cînd a scris împreună cu P. S. Aurelian lucrarea „*Notice sur la Roumanie*”. Apoi a trecut ca secretar al Legăției României din capitala Franței. Reîntors în țară, Al. Odobescu a fost numit profesor universitar de Arheologie la Universitatea din București și director al școlii normale superioare și a fost ales membru al Academiei Române.

Marele scriitor a scris proză științifică și literară. Proza științifică cuprinde conferințele: „*Moșii și Curcanii*”, Studii de arheologie, folclor și istorie literară, apoi „*Istoria arheologiei*”, o carte de bază a acestei științe la noi, el fiind un admirator al clasicismului greco-roman, traduceri din limba greacă și latină, etc., „*Prelegeri la facultate*”, premiata de Academie, „*Antichitatea*”, „*Re-nașterea*” (1877) și la Paris trei volume din „*Le Trésor de Petroasa*” („*Tezaurul de la Pietroasa*”), „*Cloșca cu Pui de Aur*”: 1889—90, 1896 și 1900.

Din proza estetică-literară, amintim mai întîi cele două nuvele istorice: „*Mihnea Vodă cel Rău*” și „*Doamna Chiajna*” — ambele au și un fond religios. Spre a se vedea acest lucru, reproducem din „*Mihnea Vodă*” de la capitolul II, intitulat „*Curtea de Argeș*”, doar un scurt pasaj: „La ușa bisericii îl întâmpină mitropolitul Maxim cu mai mulți arhierei, purtînd Crucea și Evanghelia, pe care Domnul le sărută cu multă cucernicie; la urmă merse de ngenunche drept la ușa din mijloc a altarului, își rezimă capul de sfîntul pristol, iar mitropolitul punîndu-i omoforul pe cap, îi citi cu glas măreț, rugăciunile de încoronare ale împăraților bizantini și unse fruntea cu sfîntul mir.

Sculîndu-se Mihnea sărută pristolul și icoana Adormirii Maicii Domnului ce sta pe iconostasul din dreapta, ca hram al mănăstirii, și venind în mijlocul bisericii, mitropolitul îi puse pe cap coroana Voievozilor și-i dete-n mină spada și buzduganul domnesc, ce le ducea, pe o perină roșie, marele spătar. Atunci preasfîntul părinte împreună cu marele postelnic îl duseră de subțiori pînă la strana poleită ce se-nalța pe trei trepte la dreapta în biserică, purtînd pajura țării săpată în lemn.”

Aspecte asemănătoare găsim și în nuvela „*Doamna Chiajna*”, capitolul IV, intitulat „*Pust-nica*”.

Lucrarea de căpetenie a scriitorului este „*Pseudo-Kinegheticos*” — Fals tratat de vînătoare — care trebuia să fie prefată la cartea „*Manualul vînătorului*” a prietenului său C. C. Cornescu. Într-adevăr, după cum susținea și critica vremii, această lucrare a fost numită pe drept cuvînt „*minunat mozaic literar*”, în care se îmbină în mod strălucit literatura cultă cu cea populară, imaginația cu realitatea, gluma și adevărul cu expresii arhaice și fraze neaoș populare cu termeni moderni. De aceea Alexandru Odobescu a fost pus pe bună dreptate în fruntea scriitorilor noștri estetici.

De altfel din această carte se văd marile însușiri de stilist ale scriitorului Odobescu, cunosător profund al limbii noastre literare, de om de știință, informat și documentat în arheologie și istorie. Tot lui îi aparțin primele încercări de etnologie referitor la literatura noastră populară („*Credințe, datini și moravuri ale poporului român*”).

Prin lucrările „*Mîșcarea literară în sec. XVIII*”, „*V. Cîrlova*”, „*Poezii Văcărești*”, „*N. Bălcescu și scrierile sale*”, marele prozator a adus importante contribuții la istoria noastră literară. Și foarte bine a accentuat critica vremii, cînd sublinia că „*talentul acestui mare prozator a stat sub influența lui Vasile Alecsandri și Negruzzi, iar din literatura străină a fost influențat de Lessing și Turgheniev*”.

Nicolae D. Găvozdea

Informații

● Duminică, 7 martie 1976, P. S. Episcop Vasile al Oradei, însoțit de P. C. vicar Augustin Lucian și în mijlocul unui sobor de preoți și diaconi, a oficiat slujba de binecuvîntare a bisericii din parohia Agrij, prot. Zalău, restaurată între anii 1973—1975. A fost pictată în întregime, în frescă, în stil neobizantin.

Chiriarhul a adus laude și mulțumiri credincioșilor și păstorului lor sufleteșc, Ștefan Lucaciu, pentru jertfelnicia și strădania lor.

În preșară, 6 martie 1976, Prea Sfinția Sa a săvîrșit slujba vecerniei în parohia Sîngiorz de Meseș, prot. Zalău, păstorită de preotul Pamfil Tăudan. P. S. Sa s-a arătat mulțumit de reparația exterioară a bisericii și s-a bucurat de hotărîrea credincioșilor de a-și împodobi cît mai curînd biserica cu o pictură după chipul celei din Bucium și Agrij.

● Între 17—20 martie 1976, în localitatea Ferch (Potsdam), R. D. G., a avut loc o consultație ecumenică, organizată de Centrul ecumenic-misionar al Bisericii ev. lut. din Berlinul răsăritean și provincia Brandenburg. Tema de bază a consultației a fost: „*Solidaritatea noastră pe calea păcii*”, care a fost tratată în referate speciale, discuții și meditații.

Din partea Bisericii Ortodoxe Române la această consultație a participat P. C. prot. Dr. Grigorie Marcu, profesor la Institutul Teologic Universitar din Sibiu, care a susținut, în cadrul programului, un referat ce s-a bucurat de caldă apreciere.

● În 25 martie 1976, de praznicul Bunei Vestiri, P. S. Episcop Vasile al Oradei a făcut o vizitație canonică în parohia Mierlău, prot. Oradea, cu care ocazie a săvîrșit Sf. Liturghie în biserica parohială, de față fiind un însemnat număr de credincioși, care au dat răspunsurile în comun.

Predica zilei a fost rostită de P. C. Ilie Feier, secretar eparhial.

La sfîrșitul Sf. Liturghii, P. C. prot. N. Bologa (Oradea) și parohul locului, tînărul preot Ioan Hînsu, arătînd bucuria credincioșilor de a-l avea pe P. S. Sa în mijlocul lor, i-au urat acestuia bun-venit. P. S. Sa a ținut un potrivit cuvînt de învățătură.

În după-amiaza aceleiași zile, P. S. Episcop Vasile a săvîrșit slujba vecerniei în biserica din parohia vecină Șumugiu, păstorită de C. pr. Ioan Borza.

Duminică, 28 martie 1976, P. S. Sa a oficiat Sf. Liturghie în biserica parohială din cartierul Oradea-Vii, păstorită de preoții Florian Horgea și Ilie Feier, ponderea credincioșilor formînd-o muncitori de la C. F. R.

● Duminică, 4 aprilie 1976, I. P. S. Mitropolit Nicolae al Ardealului a săvîrșit sfințirea bisericii de curînd zidită din filia Ojdula, prot. Sf. Gheorghe, însoțit fiind de la Sibiu de P. C. vicar Tr. Belasçu, P. C. consilieri M. Colotelo și Gh. Papuc și P. C. arhid. I. Bolog. Din sobor au mai făcut parte P. C. prot. P. Dumbravă (Sf. Gheorghe), C. pr. Gh. Oltean (Covasna), C. pr. I. Rafiroiu (Tg. Săcuiesc), C. pr. Gh. Rotaru, parohul local, ș. a. Răspunsurile au fost date de un grup de studenți teologi de la Sibiu, și bunii credincioși localnici și din jur, pentru care această sfințire constituia un eveniment.

În cadrul Sf. Liturghii a fost hirotonit preot C. diac. Ioniță Paraschiv, pentru parohia Buia, prot. Mediaș.

Predica zilei a fost rostită de P. C. vicar Tr. Belasçu, după care C. pr. Gh. Rotaru a făcut un scurt istoric al parohiei și o dare de seamă asupra lucrărilor.

Prezenți la acest praznic, au vorbit de asemenea P. C. preoți romano-catolici: Kosza Iosif (Ojdula) și Gajdó Zoltán (Mărtănuș).

Ziditor cuvînt de învățătură a rostit în încheiere I. P. S. Mitropolit Nicolae, care a apreciat jertfelnicia credincioșilor, în frunte cu familia Neagu și epitropul I. Ioniță, și a îndemnat la dragoste de Dumnezeu, de Biserică, de Patrie, la conviețuire frățească cu credincioșii altor naționalități.

● În seara zilei de 10 aprilie 1976 a sosit la Sibiu o delegație din Anglia, compusă din: Lady Elisabeth Cavendish, Sir John Betjeman, poet laureat al Coroanei, și d-l Jonathan Stedall, regizor de film B. B. C., însoțiti de d-l Aurel Ilcuș de la O. J. T. București și d-l Remus Rus de la Serviciul Relațiilor Externe al Patriarhiei.

În dimineața zilei de 11 aprilie a. c. s-au deplasat la Sibiu, de la orele 10,30—12, au asistat la Sf. Liturghie, apoi au vizitat muzeul de icoane pe sticlă, o casă țărănească și casa parohială.

La Sf. Liturghie au fost impresionați de corul de femei care a dat răspunsurile.

(Continuare în pag. 4)

INFORMAȚII

(Continuare din pag. 3)

În aceeași zi au fost oaspeții înalt Prea Sfințitului Mitropolit Nicolae Mladin, care i-a reținut la dejun, după care au vizitat capela Institutului Teologic și Biblioteca, iar apoi mănăstirea de la Sîmbăta de Sus.

● Duminică, 18 aprilie 1976, Duminica Florilor, după Sf. Liturghie arhierască, săvârșită de Î.P.S. Mitropolit Nicolae al Ardealului, în catedrala mitropolitană din Sibiu a avut loc parastasul de 9 ani în amintirea adormitului în Domnul arhiepiscop și mitropolit Nicolae Colan.

Parastasul a fost slujit de Î.P.S. Mitropolit Nicolae al Ardealului, înconjurat de un sobor de preoți și diaconi, de față fiind membri ai familiei răposatului mitropolit, cunoscuți și un mare număr de credincioși.

Un asemenea parastas s-a săvârșit, în aceeași zi, și la Rășinari, la mormîntul pururea pomenitului mitropolit Nicolae Colan.

● Vineri, 23 aprilie 1976, a sosit la reședința mitropolitană din Sibiu o delegație de membri ai Comisiei de întraajutorare a Bisericilor de pe lângă Consiliul Ecumenic al Bisericilor de la Geneva-Elveția, alcătuită din d-nii: Francisc Gschwend, vicepreședinte al numitei comisii; Van Klinken, Michael Testa, Károly Prohle, membri, și domnișoara Anita Haussermann, secretară.

La reședința mitropolitană din Sibiu, delegația a fost primită de Î.P.S. Sa Dr. Nicolae Mladin, Mitropolitul Ardealului.

La masa oferită de Î.P.S. Sa, a luat parte și Eminența Sa Episcopul ev. lut. Albert Klein.

După masa de amiază a fost vizitat Institutul Teologic Universitar, Tipografia eparhială și în continuare Muzeul de icoane pe sticlă al parohiei Sibiel.

Înapoi la Sibiu, oaspeții și însoțitorii lor au luat parte la serviciul divin special al Vinerii Sfințelor Patimi, săvârșit în catedrala mitropolitană.

Oaspeții au plecat cu cele mai bune impresii despre țara și poporul nostru, despre condițiile în care se desfășoară viața cultelor, despre preocupările bisericești și cetățenești care ne animă, despre armonia interconfesională de la noi.

● Ca în întreaga noastră Biserică Ortodoxă Română, marele praznic al Învierii Domnului și-a revărsat și în acest an, 1976, la Centrul mitropolitan din Sibiu întregul buchet de daruri duhovnicești, întremătoare și luminătoare de suflet.

Astfel, în întreg Postul Mare, dar cu deosebire în Săptămîna Mare, în catedrala mitropolitană din Sibiu a fost o intensă lucrare duhovnicească, constînd din slujbele rînduite de dimineața și seara, Sf. Taine a Spovedaniei și Euharistiei, cu deosebire în cadrul Sf. Liturghii a Darurilor mai înainte sfințite, a cărei încărcătură ziditoare de suflet credincioșii noștri au gustat-o din plin.

La denia din Joia Mare, prima și ultima Sf. Evanghelie, din cele 12, au fost citite de Î.P.S. nostru Mitropolit Nicolae al Ardealului, răspunsurile fiind date de corul catedralei mitropolitane, condus de P.C. prof. Gh. Șoima și P.C. lector I. Popescu, iar cuvînt de învățătură rostind P.C. prof. T. Bodogae.

Î.P.S. Mitropolit Nicolae a slujit, înconjurat de un sobor de preoți și diaconi, și la denia din Vinerea cea Mare, cuvînt de învățătură rostind P.C. cons. M. Colotelo.

Înconjurat de un mare sobor de preoți și diaconi, de la Centrul arhiepiscopesc și Institutul Teologic, slujba Învierii a fost săvârșită de Î.P.S. Mitropolit Nicolae al Ardealului, mulțimea credincioșilor purtînd lumînări aprinse după datina noastră străveche, ceea ce dă nopții de Înviere o notă cu totul deosebită. Tot acum s-au împărțit Sf. Paști, pregătite din darurile benevole ale credincioșilor.

Încrămăm cu bucurie și faptul că, cu prilejul slujbei Învierii, s-au inaugurat noile veșminte (12 rînduri preoțești, 4 rînduri diaconești și un rînd arhieresc) de culoare deschisă, luminoasă, executate la atelierele Sf. Patriarhii din București, prin grija epitropiei și preoților parohiilor aparținînd de catedrala mitropolitană din Sibiu, avînd în frunte cu P.C. prot. I. Vlad, veșminte în care s-a investit o sumă destul de mare.

În cadrul Sf. Liturghii arhieresci din prima zi de Paști s-a citit Pastorală Î.P.S. Mitropolit Nicolae al Ardealului, după care, în cadrul unei recepții restrînse, Î.P.S. Sa a ciocnit ouă roșii cu soborul preoțesc și alți salariați de la Centrul arhiepiscopesc și Institutul Teologic, făcîndu-se totodată Î.P.S. Sale urări de sănătate, pace și bucurie și cîntîndu-se „Hristos a înviat”.

La slujba vecerniei Sf. Evanghelie a fost citită în 12 limbi, ceea ce constituie și un simbol al înfră-

țirii credincioșilor de orice limbă în dragostea lui Iisus Hristos, Domnul nostru. Împăcarea lăuntrică și întreolaltă revărsată de marele praznic al Învierii Domnului se vădea și pe fețele senine ale credincioșilor noștri, care au participat la înălțările slujbe din aceste zile ale Sf. Paști.

● Avînd în vedere înmulțirea și diversificarea activităților Centrului mitropolitan din Timișoara, s-a ivit necesitatea extinderii imobilului rezervat acestuia. După consultarea specialiștilor și întocmirea documentațiilor necesare, s-au început lucrările de construcție. Noua clădire a fost dată în folosință deodată cu intrarea în anul 1976. Spațiul suplimentar creat îl constituie o mare sală de ședințe ai cărei pereți vor fi împodobiți cu scene pictate în frescă, iar geamurile cu vitralii, încăperi necesare arhivei și activităților legate de conser-

varea ei în condiții optime, de cercetare a documentelor ce le deține, apoi două săli nou amenajate pentru bibliotecă și consultarea fondului de carte, publicații și manuscrise, șapte birouri afectate serviciului economic, mai multe camere de oaspeți, magazii etc.

● Adăpostit pînă acum într-un local parohial, oficiul protopopesc din Timișoara și-a dobîndit recent sediul propriu, construit din contribuția tuturor parohiilor și cu sprijinul Centrului Eparhial. Clădirea are trei nivele.

Noul sediu al protopopiatului Timișoara, realizat prin stăruința P.C. prot. Cornel Pleșu și a colaboratorilor săi, se adaugă unor lucrări asemănătoare înfăptuite în vremea din urmă la protopopiatele Caransebeș, Reșița și Lugoj, unde imobilul protopopesc, monument istoric, a fost integral restaurat de către Direcția Patrimoniului Cultural Național.

BETANIA

— Satul lui Lazăr —

La kilometrul patru, pe șoseaua care duce de la Ierusalim spre Ierihon, se află Betania, satul lui Lazăr. Elazarije, cum îi zic arabii.

Pornind de la Așezămîntul Bisericii Ortodoxe Române din Ierusalim, intri în strada Profeților (haneviim), treci apoi prin strada Sultan Suleiman, care sfîrșește în șoseaua Ierihonului. Apucînd-o pe această cale ajungi la Betania.

Drumul spre Betania trece printre dealuri pleșuve, din piatră și pămînt roșu, ca ars de foc. Ici și colo se văd arbuști degenerați și măracini, printre care hălăduiește cîte o turmă de capre negre. Vreun petec de pămînt arător nu-mi aduc aminte să fi întîlnit, doar răzlețe încercări de a susține în viață cîteva plantații anemice de măsline.

Pentru acest motiv de la Ierusalim la Betania—Ierihon nu mai întîlnești altă așezare omenească (care să ne intereseze) decît doar hanul Samarineanului Milostiv, de la El Hathrur.

La dreapta șoselei, care coboară din Ierusalim pe locul unde odinioară era hanul din Parabola samarineanului milostiv, se vede un complex turistic. Personalul acestui han e cu inima deschisă, curtenitor și cu multă luare aminte, cum pare să fi fost pe vremea samarineanului milostiv din parabolă.

Satul Betania impresionează plăcut prin seninătatea pe care o dă aspectul caselor cu coloritul alb al lor.

Șoseaua taie în două părți aproape egale satul care se alungește în dreapta și în stînga.

Locuitorii poartă costumele specifice din orientul apropiat, haine lungi pînă la glezne, atît bărbații cît și femeile. Pe cap au năframă sau broboadă. Femeile umblă mai mult desculțe, bărbații poartă sandale ușoare, o simplă talpă strînsă de picior cu o curea.

Cei din satul lui Lazăr sînt bucuroși de oaspeți, primitori și săritori la sfat.

Sfintele Evanghelii ne-au păstrat multe amintiri din zilele trecerii lui Iisus prin Betania. Mergînd spre Galilea, sau venind la Ierusalim, Domnul poposea, obosit de drum, fie la Lazăr fie la Simeon Leprosul. Atunci intra în vorbă și cu alții, mai apropiați de cei de sus, cum au fost Marta și Maria, surorile lui Lazăr.

Iată cum reconstituie sfintele cărți istoria creștină a Betaniei.

Urmînd Evangheliile în succesiunea lor cronologică găsim notate evenimentele legate de satul lui Lazăr la Matei 26, 6...; Marcu 14, 3...; Luca 10, 38; Ioan 11, 1 și 12, 2. Matei istorisește că înainte de Paști, fiind Iisus în Betania, în casa lui Simeon Leprosul, s-a apropiat de el o femeie avînd un albastru cu mir de mare preț și l-a turnat pe capul lui Iisus pe cînd ședea la masă. Văzînd Iuda a zis femeii: „De ce ai făcut risipa aceasta cu mirul, căci mirul acesta se putea vinde scump! Iar Iisus cunoscînd gîndul lui a zis: „Pentru ce faci supărare femeii?”

Potrivit Evangheliei Simeon era găzduitorul lui Iisus. La masa oferită de Simeon, pe care Iisus îl vindecase de lepră, au luat parte și Lazăr cu surorile sale Marta și Maria.

Ungerea părului cu mir și a picioarelor era un semn de mare atenție față de un oaspete.

Evenimentul din Betania e descris în termeni aproape identici și de Marcu 14, 3... iar Luca dă amănunte noi (10, 40).

Sfîntul Evanghelist Ioan (11, 1...) istorisește un alt eveniment petrecut în Betania. Iisus era în drum spre Ierusalim. El a zis apostolilor: „Lazăr prietenul nostru a adormit, să mergem într-acolo.”

Mulți veniseră la Marta și Maria să le mîngîie pentru fratele lor. Marta auzind că vine a ieșit, plîngînd, întru întîmpinarea Lui, iar Maria, care ședea îndurerată în casă, a zis lui Iisus: „Doamne dacă ai fi fost aici fratele nostru n-ar fi murit.”

Evanghelia descrie apoi drumul lui Iisus la mormîntul lui Lazăr și învierea lui Lazăr.

Despre o vizită a lui Iisus în Betania și despre întîlnirea lui Lazăr mai vorbește Evanghelistul Ioan și la 12, 2... Detaliile sînt mai numeroase în Evanghelia a IV-a. Toate întîlnirile din Betania sînt o dovadă de iubire și de un devotament integral față de Iisus.

Această recunoștință se perpetuează pînă azi în Betania prin urmele casei lui Lazăr care se păstrează. Aproape de casă e mormîntul lui Lazăr, în grădina lui Lazăr, căci era obicei în Betania ca morții lor să fie așezați în grădina care împrejmua casa.

„Biserica lui Lazăr”, o mănăstire străveche și alte ostroave duhovnicești marchează locurile bătătorite de Iisus și faptele săvîrșite de Domnul în Betania. Ele consacra acele amintiri sfinte în conștiința localnicilor.

Clipa de mulțumire datorată întîlnirii cu Hristos este o continuitate a onorurilor datorate Mîntuitorului. O bisericuță ortodoxă marchează chiar și locul, dintre Betania și Betfage, unde membrii familiei lui Lazăr au ieșit întru întîmpinarea lui Iisus.

Din învierea lui Lazăr rezultă constatarea că moartea trupească nu-i definitivă și că viața nu sfîrșește cu moartea.

Atenția față de Iisus, sintetizată prin găzduire, ospățare și devotament, înseamnă că cea mai de seamă fericire pentru un credincios desăvîrșit este întîlnirea cu Hristos. Betanienii ne-au indicat cu răbdare și cu bunătate calea care solidarizează cu Iisus. Atitudinea lor este un comentariu la vorbele Mîntuitorului: „Marto! Marto spre multe te silești dar un lucru trebuie.”

Cu alte cuvinte să prețuim după cuviință trebuințele spirituale, manifestîndu-ne cu bucurie față de cultură, practicînd dragostea față de Hristos și de oameni și trăind credința în adevărurile veșnice.

Maria din Betania „partea cea bună și-a ales”. A înțeles această femeie delicată, dar cu voința unui bărbat întreg că marea taină a vieții este revelația unei lumi noi.

Calitatea de om trebuie ilustrată prin participarea integrală la cauza fraților noștri. Calea desăvîrșirii trece prin semenul nostru. Compasiunea pe care insul o datorează fraților lui este o condiție pentru cel care se respectă. O datorie pe care o poruncește fapta lui Iisus în Betania e: să te înduioșezi de nenorocirea semenului tău, de cel care este întristat și plînge. Individualismul și izolarea sînt împotriva naturii omului (Gen. 2).

Cu o jertfă minimă, omul credincios poate dobîndi un cîștig imens dacă trăiește sacru nădejdea în Acela, care este Calea, Adevărul și Viața.

Iată idei, sublimă fără îndoială, pe care le stimulează satul lui Lazăr.

N. Neaga